TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2021. gada 14. janvārī*

[Teksts labots ar 2021. gada 12. maija rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Robežkontrole, patvērums un imigrācija – Starptautiskā aizsardzība – Standarti starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju uzņemšanai – Direktīva 2013/33/ES – Tāds trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir devies no vienas Eiropas Savienības dalībvalsts uz citu [dalībvalsti], bet starptautisko aizsardzību ir lūdzis tikai pēdējā minētajā dalībvalstī – Lēmums par pārsūtīšanu uz pirmo dalībvalsti – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Piekļuve darba tirgum kā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam

Apvienotajās lietās C-322/19 un C-385/19

par diviem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu, ko *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) (C-322/19) un *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome, Īrija) (C-385/19) iesniedza ar 2019. gada 25. marta un 2019. gada 16. maija lēmumiem, kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2019. gada 23. aprīlī un 2019. gada 16. maijā, tiesvedībās

K.S.,

M.H.K.

pret

The International Protection Appeals Tribunal,

The Minister for Justice and Equality,

Ireland,

The Attorney General (C-322/19),

un

R.A.T.,

D.S.

pret

Minister for Justice and Equality (C-385/19),

* Tiesvedības valoda – angļu

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– [ar labojumiem, kas izdarīti ar 2021. gada 12. maija rīkojumu] K.S. vārdā – *M. Conlon*, *SC*, *E. Dornan* un *P. O'Shea*, *BL*, kā arī *B. Burns*, *solicitor*,

– [ar labojumiem, kas izdarīti ar 2021. gada 12. maija rīkojumu] M.H.K. vārdā – *M. Conlon*, *SC*, *E. Dornan* un *P. O'Shea*, *BL*, kā arī *B. Burns*, *solicitor*,

– [ar labojumiem, kas izdarīti ar 2021. gada 12. maija rīkojumu] R.A.T. vārdā – *M. Conlon*, *SC*, *E. Dornan*, *BL*, un *B. Burns*, *solicitor*,

– [ar labojumiem, kas izdarīti ar 2021. gada 12. maija rīkojumu] D.S. vārdā – *M. Conlon*, *SC*, *E. Bouchared*, *BL*, kā arī *S. Bartels*, *solicitors*,

– [ar labojumiem, kas izdarīti ar 2021. gada 12. maija rīkojumu] *Minister for Justice and Equality* un Īrijas vārdā – *M. Browne* un *G. Hodge*, kā arī *A. Joyce*, parstāvji, kam palīdz *R. Barron*, *SC*, un *S.-J. Hillery*, *BL*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Azéma*, kā arī *C. Ladenburger* un *J. Tomkin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 3. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 180, 96. lpp.) 15. panta interpretāciju.

2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībā starp, pirmkārt, K.S. un M.H.K., kuri ir vērsušies pret *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome, Īrija), *Minister for Justice and Equality* (tieslietu un līdztiesības ministrs, Īrija), Īriju un *Attorney General*, kā arī starp, otrkārt, R.A.T. un D.S., kuri ir vērsušies pret *Minister for Justice and Equality* (tieslietu un līdztiesības ministrs, Īrija), par tādu lēmumu likumību, ar kuriem viņiem ir tikusi atteikta piekļuve darba tirgum kā personām, kas lūdz starptautisko aizsardzību, un kuru pārsūtīšana uz citu dalībvalsti ir tikusi pieprasīta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp., turpmāk tekstā – "Dublinas III regula").

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2013/33

3 Direktīva 2013/33 no 2015. gada 21. jūlija tika atcelta un aizstāta ar Padomes Direktīvu 2003/9/EK (2003. gada 27. janvāris), ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai (OV 2003, L 31, 18. lpp.).

4 Direktīvas 2013/33 8., 11., 23. un 33. apsvērumā ir noteikts:

"(8) Lai visā Savienībā nodrošinātu vienādu attieksmi pret pieteikuma iesniedzējiem, šī direktīva būtu jāpiemēro visos procedūru posmos un visu veidu procedūrās saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, visās tajās vietās un iestādēs, kur uzņem pieteikuma iesniedzējus, un tikmēr, kamēr vien viņiem ir atļauts palikt dalībvalstu teritorijā kā pieteikuma iesniedzējiem.

(11) Būtu jānosaka standarti pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai, kas ir pietiekami, lai nodrošinātu viņiem cilvēka cienīgu dzīves līmeni un salīdzināmus dzīves apstākļus visās dalībvalstīs.

(23) Lai sekmētu pieteikuma iesniedzēju pašpietiekamību un ierobežotu lielās atšķirības dalībvalstu starpā, ir būtiski sniegt skaidrus noteikumus par pieteikuma iesniedzēju piekļuvi darba tirgum.

(33) Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un Līgumam par Eiropas Savienības darbību (LESD), un neskarot minētā protokola 4. pantu, Apvienotā Karaliste un Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un šī direktīva nav tām saistoša un nav jāpiemēro."

5 Minētās direktīvas 2. pantā "Definīcijas" ir paredzēts:

"Šajā direktīvā ir šādas definīcijas:

[..]

b) "pieteikuma iesniedzējs" ir [jebkurš] trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;

[..]

f) "uzņemšanas nosacījumi" ir pasākumu kopums, ko dalībvalstis garantē pieteikuma iesniedzējiem saskaņā ar šo direktīvu;

g) "uzņemšanas materiālie nosacījumi" ir uzņemšanas nosacījumi [apstākļi], kas ietver mājokli, pārtiku un apģērbu, kurus nodrošina natūrā vai kā finansiālus pabalstus vai talonus, vai kā šo trīs iespēju kombināciju, un dienasnaudu;

[..]."

6 Direktīvas 2013/33 15. pantā "Nodarbinātība" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem tiek ļauts iesaistīties darba tirgū ne vēlāk kā deviņus mēnešus pēc dienas, kad ticis iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, ja kompetentā iestāde nav pieņēmusi pirmās instances lēmumu un šī novēlošanās [kavēšanās] nav notikusi pieteikuma iesniedzēja vainas dēļ.

2. Dalībvalstis lemj par nosacījumiem, ar kādiem dod atļauju pretendentam iesaistīties darba tirgū, saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem, vienlaikus nodrošinot, ka pieteikuma iesniedzējiem tiek efektīvi ļauts iesaistīties darba tirgū.

[..]

3. Ja parasti procesā negatīva lēmuma pārsūdzībai ir atliekošais efekts, atļauju iesaistīties darba tirgū pārsūdzības procedūru laikā neatceļ, kamēr ir paziņots negatīvs pārsūdzības lēmums."

Direktīva 2013/32/ES

7 Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.) no 2015. gada 21. jūlija tika atcelta un aizstāta Padomes Direktīva 2005/85/EK (2005. gada 1. decembris) par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu (OV 2005, L 326, 13. lpp.).

8 Direktīvas 2013/32 27. un 58. apsvērumā ir paredzēts:

"(27) Ņemot vērā, ka trešās valsts valstspiederīgie un bezvalstnieki, kas ir izteikuši vēlmi pieteikties starptautiskajai aizsardzībai, ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji, tiem būtu jāievēro pienākumi un jāizmanto tiesības saskaņā ar šo direktīvu un Direktīvu [2013/33] [..]

(58) Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots [Līguma par Eiropas Savienību] un [Līgumam par Eiropas Savienības darbību], un neskarot minētā protokola 4. pantu, Apvienotā Karaliste un Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tām šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro."

9 Direktīvas 2013/32 2. panta p) punktā jēdziens "palikt dalībvalstī" nozīmē "palikt tās dalībvalsts teritorijā, tostarp pie robežas vai tranzīta zonā, kurā sagatavots starptautiskās aizsardzības pieteikums vai kurā tas tiek izskatīts."

10 Šīs direktīvas 9. panta "Tiesības palikt dalībvalstī pieteikuma izvērtēšanas laikā" 1. punktā ir noteikts:

"Pieteikuma iesniedzējiem atļauj palikt dalībvalstī vienīgi procedūras nolūkā, kamēr atbildīgā iestāde ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar procedūrām pirmajā instancē, kas noteiktas III nodaļā. Minētās tiesības palikt nerada tiesības uz uzturēšanās atļauju."

11 Minētās direktīvas 13. pantā "Pieteikuma iesniedzēju pienākumi" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis pieteikuma iesniedzējiem uzliek par pienākumu sadarboties ar kompetentajām iestādēm, lai tās varētu noskaidrot viņu identitāti un citus elementus, kas minēti [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2011/95/ES [((2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības

saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.] 4. panta 2. punktā. Dalībvalstis var noteikt pieteikuma iesniedzējiem citus pienākumus sadarboties ar kompetentajām iestādēm, ciktāl šādi pienākumi ir nepieciešami, lai izskatītu pieteikumu.

2. Jo īpaši dalībvalstis var paredzēt, ka:

a) pieteikuma iesniedzējiem jāziņo kompetentajām iestādēm vai jāierodas tur personiski, vai nu bez kavēšanās, vai noteiktajā laikā;

b) pieteikuma iesniedzējiem jāiesniedz to īpašumā esošie dokumenti, kas attiecas uz pieteikuma izskatīšanu, piemēram, pase;

c) pieteikuma iesniedzējiem jāinformē kompetentās iestādes par viņu pašreizējo dzīvesvietu vai adresi un par šīs dzīvesvietas vai adreses maiņu cik ātri vien iespējams. [..]

d) kompetentās iestādes var pārmeklēt pieteikuma iesniedzēju un priekšmetus, kas atrodas pie viņa. [..]

e) kompetentās iestādes var nofotografēt pieteikuma iesniedzēju; un

f) kompetentās iestādes var ierakstīt pieteikuma iesniedzēja mutiskās liecības, ar noteikumu, ka viņš ir iepriekš par to informēts."

12 Direktīvas 2013/32 31. panta "Izskatīšanas procedūra" 3. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka izskatīšanas procedūra tiek pabeigta sešos mēnešos pēc pieteikuma iesniegšanas.

Ja uz pieteikumu attiecas [Dublinas III regulā] izklāstītā procedūra, sešu mēnešu termiņš sākas no brīža, kad par tā izvērtēšanu atbildīgā dalībvalsts ir noteikta saskaņā ar minēto regulu, pieteikuma iesniedzējs atrodas minētās dalībvalsts teritorijā un kompetentā iestāde par viņu ir uzņēmusies atbildību.

Dalībvalstis var pagarināt šajā punktā noteikto sešu mēnešu termiņu vēl uz laikposmu, kas nepārsniedz deviņus mēnešus, ja:

[..]

c) kavēšanos var nepārprotami saistīt ar to, ka pieteikuma iesniedzējs nav ievērojis savus pienākumus saskaņā ar 13. pantu."

Dublinas III regula

13 Dublinas III regulas 11. un 19. apsvērumā ir noteikts:

« (11) Direktīva [2013/33] būtu jāpiemēro atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūrai, kā noteikts saskaņā ar šo regulu, ievērojot minētās direktīvas piemērošanas ierobežojumus.

[..]

(19) Lai nodrošinātu attiecīgo personu tiesību efektīvu aizsardzību, būtu jānosaka juridiskās garantijas un tiesības uz efektīviem aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz lēmumiem par pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, jo īpaši saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu. Lai

nodrošinātu starptautisko tiesību ievērošanu, efektīvi aizsardzības līdzekļi pret šādiem lēmumiem būtu jāattiecina gan uz šīs regulas piemērošanas, gan juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru pārsūta pieteikuma iesniedzēju."

14 Šīs regulas 3. pantā "Piekļuve starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas procedūrai" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis izskata jebkuru starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko kādai no šīm valstīm tās teritorijā, tostarp pie robežas vai tranzīta zonās, iesniedz trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks. Pieteikumu izskata viena dalībvalsts, kas saskaņā ar III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo.

2. Ja, pamatojoties uz šajā regulā uzskaitītajiem kritērijiem, nav iespējams izraudzīties atbildīgo dalībvalsti, tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

Ja nav iespējams pieteikuma iesniedzēju pārsūtīt uz dalībvalsti, kas izraudzīta par galveno atbildīgo, jo ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pastāv sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos minētajā dalībvalstī, kā rezultātā pastāv necilvēcīgas un pazemojošas attieksmes risks Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. panta nozīmē, dalībvalsts, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, turpina izskatīt III nodaļā izklāstītos kritērijus, lai noteiktu, vai par atbildīgo var tikt izraudzīta cita dalībvalsts.

Ja saskaņā ar šo punktu nav iespējama pārsūtīšana uz nevienu dalībvalsti, kas izraudzīta, balstoties uz III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem, vai uz pirmo dalībvalsti, kurā pieteikums iesniegts, dalībvalsts, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, kļūst par atbildīgo dalībvalsti.

[..]"

15 Minētās regulas 7. pantā "Kritēriju hierarhija" ir paredzēts:

"1. Kritērijus atbildīgās dalībvalsts noteikšanai piemēro tādā kārtībā, kādā tie izklāstīti šajā nodaļā.

2. Saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem kritērijiem atbildīgo dalībvalsti nosaka, pamatojoties uz stāvokli, kāds bija, pieteikuma iesniedzējam pirmo reizi iesniedzot starptautiskās aizsardzības pieteikumu dalībvalstij."

16 Šīs pašas regulas 13. panta "Ieceļošana un/vai uzturēšanās" 1. punktā ir noteikts:

"Ja, pamatojoties uz tiešiem vai netiešiem pierādījumiem, kas aprakstīti abos šīs regulas 22. panta 3. punktā minētajos sarakstos, tostarp [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulā (ES) Nr. 603/2013 [(2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (OV 2013, L 180, 1. lpp.)] minēto informāciju, ir konstatēts, ka pieteikuma iesniedzējs nelikumīgi šķērsojis dalībvalsts sauszemes, jūras vai gaisa robežu, ieceļojot no trešās valsts, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurā patvēruma meklētājs šādā veidā ieceļojis. Minētā atbildība izbeidzas divpadsmit mēnešus pēc nelikumīgās robežas šķērsošanas dienas."

17 Dublinas III regulas 17. panta "Diskrecionārās klauzulas" 1. punktā ir noteikts:

"Atkāpjoties no 3. panta 1. punkta, katra dalībvalsts var nolemt izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko tai iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, pat ja saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem kritērijiem šāda izskatīšana nav attiecīgās dalībvalsts pienākums."

18 Šīs regulas 27. pantā "Tiesiskās aizsardzības līdzekļi" ir noteikts:

"1. Pieteikuma iesniedzējam [..] ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtīšanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā.

[..]

3. Pārsūtīšanas lēmumu apelācijas vai pārskatīšanas nolūkos dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka:

a) apelācija vai pārskatīšana attiecīgajai personai dod tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts; vai

b) pārsūtīšanu automātiski aptur un šāda apturēšana beidzas pēc konkrēta saprātīga termiņa, kura laikā tiesa pēc rūpīgas un padziļinātas izskatīšanas pieņem lēmumu par to, vai apelācijai vai pārskatīšanai būs apturošs spēks; [...]

[..]"

19 Minētās regulas 29. pantā "Kārtība un termiņi" ir paredzēts:

"1. Pieteikuma iesniedzēja [..] pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesību aktiem pēc abu attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, cik vien iespējams īsā laikā, un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu saskaņā ar 27. panta 3. punktu.

[..]

2. Ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Šo termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz vienam gadam, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz astoņpadsmit mēnešiem attiecīgās personas bēgšanas gadījumā.

[..]"

Īrijas tiesības

20 Piemērojot Protokola (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu (turpmāk tekstā – "protokols Nr. 21") 4. pantu, ar *European Communities (Receptions Conditions) Regulations 2018* (2018. gada Eiropas Kopienu (uzņemšanas nosacījumi) noteikumi; *S.I.* Nr. 230/2018) (turpmāk tekstā – "2018. gada noteikumi") no 2018. gada 30. jūnija Īrijas tiesībās tika transponēti Direktīvas 2013/33 noteikumi.

21 Šo noteikumu 2. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"(2) Šajos noteikumos, ja attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju ir pieņemts pārsūtīšanas lēmums [*European Union (Dublin System) Regulations* 2018 (*S.I.* Nr. 62/2018) (2018. gada noteikumi par Eiropas Savienību (Dublinas sistēma)] izpratnē, attiecīgā persona:

a) zaudē pieteikuma iesniedzēja statusu un

b) tiek kvalificēta par saņēmēju, bet ne par pieteikuma iesniedzēju, sākot no šī lēmuma paziņošanas dienas saskaņā ar šo noteikumu 5. panta 2. punktu.

(3) Šajos noteikumos persona, kas saskaņā ar [*European Union (Dublin System) Regulations 2018* (*S.I.* Nr. 62/2018) (2018. gada noteikumi par Eiropas Savienību (Dublinas sistēma)] 16. panta 2. punktu *International Protection Appeals Tribunal* [Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome, Īrija] ir cēlusi prasību, par kuru tā vēl nav lēmusi, tiek uzskatīta par saņēmēju, bet ne par pieteikuma iesniedzēju."

22 2018. gada noteikumu 11. panta 3. un 4. punktā, ar kuru tiek īstenots Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts, ir noteikts:

"(3) Pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt darba atļauju [..]

b) ne agrāk kā astoņus mēnešus pēc viņa [starptautiskās aizsardzības] pieteikuma iesniegšanas.

(4) Ministrs var piešķirt pieteikuma iesniedzējam [piekļuvi darba tirgum], ja:

a) ievērojot 6. punktu, ir pagājuši deviņi mēneši kopš pieteikuma iesniegšanas dienas un līdz šim datumam par pieteikuma iesniedzēja iesniegto aizsardzības pieteikumu nav pieņemts nekāds lēmums pirmajā instancē, un

b) par iepriekš a) apakšpunktā minēto situāciju nevar pilnībā vai daļēji vainot pieteikuma iesniedzēju."

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-322/19

23 2010. gada februārī K.S. pameta Pakistānu un devās uz Apvienoto Karalisti. Šajā dalībvalstī viņš nav iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu. 2015. gada maijā viņš devās uz Īriju, kur 2015. gada 11. maijā iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu. 2016. gada 9. martā *Refugee Applications Commissioner* (komisārs bēgļu jautājumos, Īrija), pamatojoties uz Dublinas III regulu, pieņēma lēmumu pārsūtīt šo pieteikumu uz Apvienoto Karalisti. Par šo lēmumu K.S. iesniedza sūdzību, kuru *Refugee Appeals Tribunal* (Bēgļu lietu apelācijas padome, Īrija) 2016. gada 17. augustā noraidīja. Pēc tam viņš vērsās *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) ar pārsūdzību, kura joprojām tiek izskatīta un kurai ir lēmumu apturoša iedarbība.

24 Tikmēr saskaņā ar 2018. gada noteikumu 11. panta 3. punktu K.S. vērsās *Labour Market Access Unit of the Department of Justice and Equality* (Tieslietu un līdztiesības ministrijas Darba tirgus pieejamības nodaļa), lai piekļūtu darba tirgum. Pēc šī lūguma noraidīšanas viņš iesniedza sūdzību, kas tika noraidīta ar 2018. gada 19. jūlija lēmumu. Viņš šo lēmumu pārsūdzēja *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome). Ar 2018. gada 11. septembra lēmumu šī iestāde apstiprināja nelabvēlīgo lēmumu, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar 2018. gada noteikumiem personām, kuru pieteikums saskaņā ar Dublinas III regulu ir ticis pārsūtīts uz citu

dalībvalsti, nav tiesību piekļūt darba tirgum. Pēc tam K.S. vērsās iesniedzējtiesā, lūdzot pārskatīt *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) lēmumu.

25 2009. gada 24. oktobrī M.H.K. pameta Bangladešu un devās uz Apvienoto Karalisti. Pēc tam, kad bija beidzies termiņš viņa uzturēšanās atļaujai un, pirms tika pieņemts lēmums par viņa uzturēšanās atļaujas Apvienotajā karalistē pagarināšanas pieteikumu, 2014. gada 4. septembrī M.H.K. ieradās Īrijā. 2015. gada 16. februārī M.H.K. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Īrijā. 2015. gada 25. novembrī komisārs bēgļu jautājumos, pamatojoties uz Dublinas III regulu, pieņēma lēmumu pārsūtīt šo pieteikumu uz Apvienoto Karalisti. Par šo lēmumu M.H.K. iesniedza sūdzību, kuru *Refugee Appeals Tribunal* (Bēgļu lietu apelācijas padome, Īrija) 2016. gada 30. martā noraidīja. Pēc tam viņš vērsās *High Court* (Augstā tiesa) ar pārsūdzību, pamatojoties uz Dublinas III regulas 17. pantu. Šī tiesvedība joprojām turpinās, un tai ir lēmumu apturoša iedarbība.

26 Saskaņā ar 2018. gada noteikumu 11. panta 3. punktu M.H.K. vērsās Tieslietu un līdztiesības ministrijas attiecīgajā iestādē, lūgdams atļauju piekļūtu darba tirgum. Pēc tam, kad ar 2018. gada 16. augusta lēmumu šis lūgums tika noraidīts, viņš iesniedza sūdzību, kas tika noraidīta 2018. gada 5. septembrī. Viņš šo lēmumu pārsūdzēja *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome). Ar 2018. gada 17. oktobra lēmumu šī iestāde noraidīja šo sūdzību, uzskatot, ka piekļuve darba tirgum neietilpst "uzņemšanas materiālo nosacījumu" tvērumā. Pēc tam M.H.K. vērsās iesniedzējtiesā, lūdzot pārskatīt šo lēmumu.

27 *High Court* (Augstā tiesa) iesniegtie lūgumi par pārskatīšanu tika apmierināti attiecīgi 2018. gada 24. septembrī un 12. novembrī. Šī tiesa norāda, ka abi lūgumi ir vērsti uz to, pirmkārt, lai tiktu izdoti *certiorari* [iestādes vai zemākas instances tiesas nolēmuma pārskatīšana] rīkojumi par tādu lēmumu atcelšanu, ar kuriem tiek atteikta piekļuve darba tirgum; otrkārt, lai 2018. gada noteikumu 2. panta 2. punkts, kā arī 11. panta 2. un 12. punkts tiktu atzīti par neatbilstošiem Direktīvai 2013/33 un, treškārt, lai tiktu atlīdzināti nodarītie zaudējumi.

28 Šajā kontekstā *High Court* (Augstā tiesa) jautā, pirmkārt, vai, interpretējot Direktīvu 2013/33, var tikt ņemta vērā Direktīva 2013/32, lai gan tā nav piemērojama Īrijai.

29 Otrkārt, *High Court* (Augstā tiesa) vēlas noskaidrot, vai persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību un kuras lūgums ir ticis pārsūtīts uz citu dalībvalsti saskaņā ar Dublinas III regulu, var atsaukties uz Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punktu. Šī tiesa atgādina, ka direktīvas par uzņemšanas nosacījumiem 2016. gada 13. jūlija projektā Eiropas Komisija bija ierosinājusi liegt piekļuvi darba tirgum personām, uz kurām attiecas lēmums par pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulu. Tomēr šī tiesa uzskata, ka *a contrario* nevar secināt, ka ar Direktīvas 2013/33 15. pantu personām, uz kurām attiecas šāds lēmums, ir atļauts piekļūt darba tirgum.

30 *High Court* (Augstā tiesa) uzskata, pirmkārt, ka tādas personas kā prasītāji pamatlietā ir personas, kuras "pēc definīcijas" ir zināmā mērā ļaunprātīgi izmantojušas Dublinas III regulā paredzēto mehānismu, un, otrkārt, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšana dalībvalstī, kas nav pieteikuma iesniedzēja pirmās ieceļošanas dalībvalsts, ir pretrunā šai regulai. Tādējādi, ņemot vērā tiesību ļaunprātīgas izmantošanas jēdzienu, šīs personas nevarot izmantot pieeju darba tirgum saskaņā ar Direktīvas 2013/33 15. pantu.

31 Šajā kontekstā šī tiesa jautā, treškārt, vai dalībvalsts, transponējot Direktīvas 2013/33 15. pantu, var pieņemt vispārēju pasākumu, ar kuru personām, kas lūdz starptautisko aizsardzību un par kuru pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti ir ticis nolemts saskaņā ar Dublinas III regulu, tiek uzvelta visa vaina par jebkādu kavēšanos šīs procedūras norisē. Iesniedzējtiesa uzskata, ka uz šo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši.

32 Ceturtkārt, *High Court* (Augstā tiesa) vēlas noskaidrot, vai tas, ka persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību, ir iedarbinājusi pārsūdzības mehānismu, kuram ir apturoša iedarbība, attiecībā uz lēmumu par pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti saskaņā ar Dublinas III regulu, arī ir uzskatāms par kavējumu, kurā šis pieteikuma iesniedzējs ir vainojams, Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkta izpratnē. Tā uzskata, ka arī uz šo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši.

33 Šajos apstākļos *High Court* (Augstā tiesa) ir nolēmusi apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

" 1) Vai, interpretējot [Savienības] tiesību aktu, kurš tiek piemērots konkrētā dalībvalstī, var ņemt vērā citu [ES] tiesību aktu, kurš ir pieņemts vienlaikus ar iepriekš minēto tiesību aktu, bet kurš šajā dalībvalstī netiek piemērots?

2) Vai Direktīvas [2013/33] 15. pants ir piemērojams personai, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulu [..]?

3) Vai dalībvalsts, transponējot Direktīvas [2013/33] 15. pantu, ir tiesīga pieņemt vispārējus noteikumus, kas jebkādu pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanas laikā vai pēc tam pieļautu kavēšanos faktiski attiecina uz pieteikuma iesniedzējiem, uz kuriem attiecas pārsūtīšana saskaņā ar Dublinas III regulu?

4) Ja pieteikuma iesniedzējs atstāj dalībvalsti, nepieprasīdams starptautisku aizsardzību, un dodas uz citu dalībvalsti, kurā viņš vai viņa iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu un saņem saskaņā ar Dublinas III regulu [..] pieņemtu lēmumu, ar ko viņš vai viņa tiek pārsūtīts atpakaļ uz pirmo dalībvalsti, vai no tā izrietošā kavēšanās [starptautiskās] aizsardzības pieteikuma izskatīšanā var tikt attiecināta uz pieteikuma iesniedzēju Direktīvas [2013/33] 15. panta izpratnē?

5) Ja uz pieteikuma iesniedzēju attiecas pārsūtīšana uz citu dalībvalsti saskaņā ar Dublinas III regulu [..], bet šī pārsūtīšana tiek atlikta, jo pieteikuma iesniedzējs ir uzsācis pārbaudes procedūru tiesā, kuras rezultātā *High Court* [Augstā tiesa] ir uzdevusi apturēt pārsūtīšanu, vai šāda kavēšanās starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanā var tikt attiecināta uz pieteikuma iesniedzēju Direktīvas [2013/33] 15. panta izpratnē vai nu vispārīgi, vai it īpaši, ja šajā procedūrā var konstatēt, ka pārbaude tiesā ir acīmredzami vai citādāk nepamatota vai ir uzskatāma par procesa ļaunprātīgu izmantošanu?"

Lieta C-385/19

34 Irākas valstspiederīgā R.A.T. 2018. gada 7. martā Īrijā iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Ar 2018. gada 2. oktobra vēstuli viņa tika informēta, ka saskaņā Dublinas III regulu attiecībā uz viņu ir pieņemts lēmums par pārsūtīšanu uz Apvienoto Karalisti. 2018. gada 18. oktobrī viņa par šo lēmumu vērsās *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome). Šī pārsūdzība vēl nav izskatīta.

35 Irākas valstspiederīgais D.S. apgalvo, ka ir pametis Irāku 2015. gada 1. augustā, lai, šķērsojot Turciju un pēc tam – Grieķiju, dotos uz Austriju. Atrazdamies Austrijā, viņš iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu, bet viņš šo dalībvalsti pameta, pirms tika pieņemts lēmums par viņa pieteikumu. D.S. apgalvo, ka esot atgriezies Irākā 2015. gada augustā un pēc tam 2015. gada 25. decembrī devies taisnā ceļā uz Īriju. 2016. gada 8. februārī Īrijā viņš iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Attiecībā uz viņu tika pieņemts lēmums par pārsūtīšanu uz Austriju saskaņā ar Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kompetentajai Austrijas iestādei piekrītot uzņemt atpakaļ attiecīgo personu saskaņā ar šo tiesību normu. D.S. par šo lēmumu vērsās *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) ar sūdzību, kura tika noraidīta. D.S. vērsās *High Court* (Augstā tiesa) ar pārsūdzību, kura joprojām tiek izskatīta.

36 R.A.T. un D.S. lūdza atļauju piekļuvei darba tirgum saskaņā ar 2018. gada noteikumu 11. pantu. Viņu lūgums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka, tā kā attiecībā uz viņiem ir ticis pieņemts lēmums par pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti saskaņā ar Dublinas III regulu, viņiem vairs nav "pieteikuma iesniedzēja" statusa un viņi tagad ir kvalificējami kā "saņēmēji" 2018. gada noteikumu izpratnē. Līdz ar to viņiem neesot tiesību saņemt atļauju piekļuvei Īrijas darba tirgum. Pēc tam R.A.T. un D.S. vērsās *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome), pārsūdzot lēmumus, ar kuriem tika noraidīti viņu lūgumi. Iesniedzējtiesa attiecīgi ar 2019. gada 12. marta un 10. aprīļa lēmumiem nosprieda, ka šīs sūdzības ir pieņemamas.

37 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai personas, par kuru pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti ir ticis nolemts saskaņā ar Dublinas III regulu, var ietilpt citā kategorijā, kas nav "pieteikuma iesniedzējs" Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkta izpratnē, un kura līdz ar to tiktu izslēgta no piekļuves tās dalībvalsts darba tirgum, kura ir pieprasījusi šo pārsūtīšanu. Tā uzskata, ka šī direktīva neļauj nekā savstarpēji nošķirt personas, kas lūdz starptautisko aizsardzību, un Tiesa to esot apstiprinājusi 2012. gada 27. septembra sprieduma *Cimade* un *GISTI* (C-179/11, EU:C:2012:594) 40. punktā.

38 Attiecībā uz Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkta interpretāciju, it īpaši attiecībā uz frāzi "novēlošanās [kavēšanās] nav notikusi pieteikuma iesniedzēja vainas dēļ", *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) uzskata, ka fakts, ka pieteikuma iesniedzējs ir vērsies tiesā, lai apstrīdētu viņam nelabvēlīga lēmuma spēkā esamību, automātiski nevar tikt uzskatīts par kavēšanos šīs tiesību normas izpratnē.

39 Turklāt *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) norāda, ka pēc 2018. gada 4. decembra sprieduma *Minister for Justice and Equality un An Garda Síochána* (C-378/17, EU:C:2018:979) pasludināšanas tā uzskata, ka 2018. gada noteikumi ir pretrunā Direktīvas 2013/33 15. pantam, un līdz ar to ir nolēmusi piemērot šo direktīvu valsts tiesību normu vietā, kā rezultātā attiecīgajiem pieteikuma iesniedzējiem tika piešķirta piekļuve Īrijas darba tirgum.

40 Šādos apstākļos *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2013/33] 15. pantā ir paredzētas vairākas "pieteikuma iesniedzēju" kategorijas?

2) Kāda veida rīcība ir uzskatāma par novēlošanos [kavēšanos] pieteikuma iesniedzēja vainas dēļ Direktīvas [2013/33] 15. panta 1. punkta izpratnē?"

Tiesvedība Tiesā

41 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 14. jūnija lēmumu lietas C-322/19 un C-385/19 rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai tika apvienotas.

42 Ar atsevišķu 2019. gada 23. aprīļa rīkojumu *High Court* (Augstā tiesa) lūdza Tiesu izskatīt lietu C-322/19 paātrinātā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. panta 1. punktu. *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) savā 2019. gada 16. maija lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu iesniedza tādu pašu pieteikumu lietā C-385/19.

43 No Tiesas Reglamenta 105. panta 1. punkta izriet, ka Tiesas priekšsēdētājs pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai izņēmuma kārtā pēc savas ierosmes un pēc tiesneša referenta priekšlikuma un ģenerāladvokāta uzklausīšanas, atkāpjoties no minētā reglamenta noteikumiem, var nolemt lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja lietas apstākļi prasa to izskatīt īsā termiņā, piemērot paātrinātu tiesvedību.

44 Pamatojot savus pieteikumus, iesniedzējtiesas norāda, ka prasītājiem pamatlietā ir nenoteiktība par viņu tiesībām piekļūt darba tirgum un par viņu ģimenes dzīvi, ko vēl vairāk pastiprina Īrijas tiesu atšķirīgie nolēmumi par Direktīvas 2013/33 piemērošanu. Tiesas atbilde, kas tiktu sniegta ļoti īsā laikā, šo nenoteiktību izbeigtu.

45 Šīs tiesas arī norāda, ka pamatlietā aplūkotās un ar Direktīvu 2013/33 noteiktās tiesības piekļūt darba tirgum ietilpst tiesībās uz cilvēka cieņu, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 1. pantā.

46 Šajā lietā Tiesas priekšsēdētājs 2019. gada 22. maijā attiecībā uz lietu C-322/19 un 2019. gada 14. jūnijā lietā C-385/19 nolēma noraidīt iepriekš 42. punktā minētos iesniedzējtiesas pieteikumus saskaņā ar Reglamenta 105. panta 1. punktu.

47 Šie lēmumi, pirmkārt, ir balstīti uz to, ka prasītāju pamatlietā norādītā tiesiskā nenoteiktība, kā arī viņu leģitīmās intereses pēc iespējas ātrāk uzzināt savu Savienības tiesībās paredzēto tiesību apjomu pašas par sevi nevar tikt uzskatītas par ārkārtas apstākli, kas varētu pamatot Reglamenta 105. pantā paredzētās paātrinātās procedūras izmantošanu (šajā nozīmē skat. Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2019. gada 18. janvāris, *Adusbef* u.c., C-686/18, nav publicēts, EU:C:2019:68, 14. punkts un tajā minētā judikatūra).

48 Tādējādi atšķirībā no Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 17. aprīļa rīkojuma *Metock* u.c. (C-127/08, nav publicēts, EU:C:2008:235), uz kuru atsaucas *High Court* (Augstā tiesa), kurā pāriem tika liegta iespēja dzīvot normālu ģimenes dzīvi, no iesniedzējtiesu lēmumiem neizriet, ka tas tā būtu šajā lietā. Tāpat arī lietā, kurā tika izdots Tiesas priekšsēdētāja 2011. gada 9. septembra rīkojums *Dereci* u.c. (C-256/11, nav publicēts, EU:C:2011:571, 15. punkts), uz kuru arī atsaucas *High Court* (Augstā tiesa), vismaz vienam no prasītājiem tika atteikta pārsūdzības, ko viņš bija iesniedzis par savu izraidīšanas rīkojumu, apturošā iedarbība, tādējādi attiecīgās personas izraidīšanas rīkojuma izpilde varēja notikt jebkurā brīdī. Tiesa uzskatīja, ka šie nekavējošas izraidīšanas draudi liedza viņam iespēju dzīvot normālu ģimenes dzīvi. Tomēr pamatlietās prasītājiem netika atņemta brīvība un pārsūtīšanas lēmumi, kas uz viņiem attiecas, ir tikuši apturēti līdz galīgā sprieduma pasludināšanai.

49 Turpinājumā ir jānorāda, ka Savienības tiesību normas atšķirīga interpretācija valsts tiesās pati par sevi nav pietiekama, lai attaisnotu paātrinātu prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Nepieciešamība nodrošināt Savienības tiesību sistēmā ietilpstošo visu normu vienveidīgu piemērošanu patiešām ir raksturīga jebkuram lūgumam, kas iesniegts saskaņā ar LESD 267. pantu (šajā nozīmē skat. Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2018. gada 17. septembris, *Lexitor*, C-383/18, nav publicēts, EU:C:2018:769, 16. punkts).

50 Visbeidzot, no iesniedzējtiesu lēmumiem neizriet, ka prasītājiem pamatlietā būtu liegti materiālie uzņemšanas nosacījumi, kas garantēti ar Direktīvu 2013/33. Līdz ar to viņu situācija nav tik nestabila, ka būtu pamatoti izskatīt lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu paātrinātā tiesvedībā, kas paredzēta Reglamenta 105. pantā.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par trešā jautājuma lietā C-322/19 pieņemamību

51 Ar trešo jautājumu lietā C-322/19 *High Court* (Augstā tiesa) būtībā jautā, vai dalībvalsts, transponējot Direktīvas 2013/33 15. pantu, var pieņemt vispārēju pasākumu, ar kuru personām, kas lūdz starptautisko aizsardzību un par kuru pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti ir ticis nolemts saskaņā ar Dublinas III regulu, tiek uzvelta visa vaina par jebkādu kavēšanos šīs procedūras norisē.

52 Vispirms ir jānorāda, ka no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka pamatlietā būtu runa par šādu vispārēju transponēšanas pasākumu.

53 Tomēr, lai gan uz jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas atbilstības prezumpcija, lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu nevar pamatot ar vajadzību pēc konsultatīva atzinuma par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem, bet gan ar nepieciešamību faktiski atrisināt strīdu (spriedumi, 2018. gada 10. decembris, *Wightman* u.c., C-621/18, EU:C:2018:999, 28. punkts, kā arī 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz* un *Prokurator Generalny*, C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234, 44. punkts).

54 Katrā ziņā, kā to pamatoti norāda Komisija, šīs direktīvas 15. panta 1. punktā minētā kavēšanās attiecas uz lēmuma pieņemšanu pirmajā instancē par starptautiskās aizsardzības pieteikumu, nevis par pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanu Dublinas III regulas izpratnē.

55 No iepriekš minētā izriet – tā kā lietā C-322/19 uzdotā trešā jautājuma mērķis faktiski ir saņemt Tiesas konsultatīvu atzinumu, tas nav pieņemams.

Par lietas būtību

Par pirmo jautājumu lietā C-322/19

56 Ar pirmo jautājumu lietā C-322/19 *High Court* (Augstā tiesa) būtībā jautā, vai valsts tiesa var ņemt vērā Direktīvu 2013/32 – kas saskaņā ar Protokola Nr.21 1. un 2. pantu, kā arī 4.a panta 1. punktu nav piemērojama šīs tiesas dalībvalstī –, lai interpretētu Direktīvas 2013/33 normas, kuras savukārt saskaņā ar šī protokola 4. pantu šajā dalībvalstī ir piemērojamas.

57 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Savienībā parasti ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā ne tikai šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tās kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, *Ministerio Fiscal* (Iestāde, kas var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumus), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Turklāt tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, kurā abi attiecīgie instrumenti ietilpst vienā un tajā pašā tiesību sistēmā, proti, kopējā Eiropas patvēruma sistēmā, lai interpretētu Direktīvas 2013/33 noteikumus, Direktīvas 2013/32 noteikumi veido atbilstošu un nepieciešamu kontekstu.

59 Šādos apstākļos ir jāņem vērā Direktīva 2013/32 – tostarp gadījumā, kad šī direktīva saskaņā ar protokolu Nr. 21 nav piemērojama iesniedzējtiesas dalībvalstī –, lai saskaņā ar šo protokolu interpretētu šajā dalībvalstī piemērojamo Direktīvu 2013/33, tādējādi nodrošinot šīs direktīvas normu vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu visās dalībvalstīs.

60 Līdz ar to uz lietā C-322/19 uzdoto pirmo jautājumu ir jāatbild, ka valsts tiesai ir jāņem vērā Direktīva 2013/32 – kas saskaņā ar Protokola Nr. 21 1. un 2. pantu, kā arī 4.a panta 1. punktu nav piemērojama šīs tiesas dalībvalstī –, lai interpretētu Direktīvas 2013/33 normas, kuras savukārt saskaņā ar šī protokola 4. pantu šajā dalībvalstī ir piemērojamas.

Par otro jautājumu lietā C-322/19 un pirmo jautājumu lietā C-385/19

61 Ar lietā C-322/19 uzdoto otro jautājumu un lietā C-385/19 uzdoto pirmo jautājumu, kuri ir jāapskata kopā, iesniedzējtiesas būtībā jautā, vai Direktīvas 2013/33 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru personai, kas lūdz starptautisko aizsardzību šīs direktīvas 2. panta b) punkta izpratnē, tiek liegta piekļuve darba tirgum, pamatojoties tikai uz to, ka attiecībā uz viņu ir ticis pieņemts lēmums par pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulu.

62 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punktu dalībvalstis nodrošina, lai pieteikuma iesniedzējiem būtu piekļuve darba tirgum saskaņā ar šajā tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem. Ciktāl šī tiesību norma attiecas uz "pieteikuma iesniedzēju" piekļuvi darba tirgum, ir jāatsaucas uz šī jēdziena definīciju minētās direktīvas 2. panta b) punktā.

63 Direktīvas 2013/33 2. panta b) punktā jēdziens "pieteikuma iesniedzējs" ir definēts kā "[jebkurš] trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums". Izmantojot nenoteikto vietniekvārdu "jebkurš", Savienības likumdevējs norāda – kā tas ir minēts arī ģenerāladvokāta secinājumu 54. punktā – ka neviens trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks nav *a priori* izslēgts no pieteikuma iesniedzēja statusa.

64 Turklāt minētā 2. panta b) punktā pieteikuma iesniedzējs nav nošķirts pēc tā, vai uz to attiecas vai neattiecas pārsūtīšanas procedūra uz citu dalībvalsti saskaņā ar Dublinas III regulu. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka pieteikuma iesniedzējs saglabā šo statusu tik ilgi, kamēr "vēl nav pieņemts galīgais lēmums" par viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 55.–58. punktā, lēmums par pārsūtīšanu nav tāds, ar kuru tiek pieņemts galīgais lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tādējādi šāda lēmuma pieņemšanas rezultātā attiecīgajai personai nevar tikt atņemts "pieteikuma iesniedzēja" statuss Direktīvas 2013/33 2. panta b) punkta izpratnē.

65 Šī gramatiskā interpretācija, otrkārt, atbilst Savienības likumdevēja nodomam, kā tas izriet no Direktīvas 2013/33 8. apsvēruma, saskaņā ar kuru šī direktīva ir piemērojama visos procedūru posmos un visu veidu procedūrās saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, un tikmēr, kamēr vien viņiem šajā statusā ir atļauts palikt dalībvalstu teritorijā kā pieteikuma iesniedzējiem. No tā izriet, ka pieteikuma iesniedzēji, uz kuriem attiecas ar Dublinas III regulu ieviestās "procedūr[a]s saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem", acīmredzami ietilpst šīs direktīvas un līdz ar to arī tās 15. panta piemērošanas jomā attiecībā uz personām.

66 Šādu interpretāciju apstiprina arī divi citi instrumenti, kas, tāpat kā Direktīva 2013/33, ir daļa no kopējās Eiropas patvēruma sistēmas, proti, Direktīva 2013/32 un Dublinas III regula. Saskaņā ar Direktīvas 2013/32 27. apsvērumu trešās valsts valstspiederīgie un bezvalstnieki, kas ir izteikuši vēlmi pieteikties starptautiskajai aizsardzībai, ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji. Līdz ar to viņiem ir jābauda šajā direktīvā un Direktīvā 2013/33 garantētās tiesības. Tāpat no Dublinas III regulas 11. apsvēruma skaidri izriet, ka Direktīva 2013/33 ir piemērojama šajā regulā reglamentētajai procedūrai, ar ko tiek noteikta dalībvalsts, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Praktiski šāda procedūra norit dalībvalstī, kura ir pieprasījusi pieteikuma pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti, līdz brīdim, kad – konstatējot, ka pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts faktiski ir atbildīga par šī pieteikuma izskatīšanu saskaņā ar šo regulu, – pēdējā minētā dalībvalsts pieteikuma iesniedzēju pārņem vai uzņem atpakaļ.

67 Treškārt, šāda Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkta interpretācija atbilst 2012. gada 27. septembra spriedumam *Cimade* un *GISTI* (C-179/11, EU:C:2012:594) par pienākumu dalībvalstij, kurā ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums saskaņā ar Direktīvu 2003/9, kas atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2013/33, garantēt pieteikuma iesniedzēja materiālos uzņemšanas apstākļus, pirms dalībvalsts, kas ir atbildīga par šī pieteikuma izskatīšanu, uzņem vai uzņem atpakaļ pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar regulu, kura bija spēkā pirms Dublinas III regulas. Šī sprieduma 40. punktā Tiesa nosprieda, ka

Direktīvas 2003/9 2. un 3. pantā, kas būtībā atbilst Direktīvas 2013/33 2. un 3. pantam, ir paredzēta tikai viena personu, kuras lūdz starptautisko aizsardzību, kategorija, kas ietver visus trešo valstu pilsoņus un bezvalstniekus, kuri ir iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Minētā sprieduma 53. punktā Tiesa būtībā norādīja, ka persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību, saglabā šo statusu līdz brīdim, kad tiek pieņemts galīgais lēmums par tās pieteikumu. Visbeidzot, tā paša sprieduma 58. punktā Tiesa ir atgādinājusi, ka [starptautiskās aizsardzības] pieteikumu saņēmušās dalībvalsts pienākumi apmierināt Direktīvā 2003/09 paredzētos minimālos nosacījumus izbeidzas tikai tad, kad šī dalībvalsts faktiski ir pārsūtījusi šo pieteikuma iesniedzēju.

68 Lai gan piekļuve darba tirgum, stingri ņemot, nav uzņemšanas materiālais nosacījums Direktīvas 2013/33 2. panta g) punkta izpratnē, tomēr tā ietilpst uzņemšanas nosacījumu piemērošanas jomā šīs direktīvas 2. panta f) punkta izpratnē, to saprotot kā tiesības un priekšrocības, kas ar šo direktīvu ir piešķirtas ikvienai personai, kura lūdz starptautisko aizsardzību un kuras pieteikums nav ticis galīgi izlemts. Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punktu attiecīgās dalībvalsts pienākums piešķirt personai, kura lūdz starptautisko aizsardzību, piekļuvi darba tirgum beidzas tikai brīdī, kad šī persona tiek galīgi pārsūtīta uz pieprasījuma saņēmēju dalībvalsti.

69 Ceturtkārt, Direktīvas 2013/33 11. apsvērumā ir noteikts, ka pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai ir jāpieņem tādi standarti, kas ir pietiekami, lai nodrošinātu viņiem cilvēka cienīgu dzīves līmeni un salīdzināmus dzīves apstākļus visās dalībvalstīs. Tiesa ir arī precizējusi, ka cilvēka cieņas ievērošana ir nepieciešama ne tikai attiecībā uz patvēruma meklētājiem, kuri atrodas atbildīgās dalībvalsts teritorijā, gaidot tās lēmumu attiecībā uz iesniegto patvēruma pieteikumu, bet arī uz patvēruma meklētājiem, kuri gaida, kad tiks noteikta dalībvalsts, kura ir atbildīga par šī pieteikuma izskatīšanu (spriedums, 2012. gada 27. septembris, *Cimade* un *GISTI*, C-179/11, EU:C:2012:594, 43. punkts). Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 85. punktā, darbs acīmredzami palīdz saglabāt pieteikuma iesniedzēja cieņu, jo no darba gūtie ienākumi ļauj viņam ne tikai sevi uzturēt, bet arī iegūt mitekli ārpus uzņemšanas institūcijām, kurā viņš vajadzības gadījumā var uzņemt savu ģimeni.

70 Turklāt Direktīvas 2013/33 23. apsvērumā ir precizēts, ka viens no šīs direktīvas mērķiem ir "sekmēt [starptautiskās aizsardzības] pieteikuma iesniedzēju pašpietiekamību". Šajā ziņā ir jāatgādina, kā to ir norādījusi Komisija 2008. gada 3. decembra priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (COM(2008) 815 *final*), ka piekļuve darba tirgum ir izdevīga gan personai, kas lūdz starptautisko aizsardzību, gan uzņemošajai dalībvalstij. Vienkāršojot šo pieteikuma iesniedzēju piekļuvi darba tirgum, iespējams, tiktu novērsta viņu izolētība un sociālā atstumtība, kuru risks ir augsts, ņemot vērā viņu situācijas nestabilitāti. Tas arī veicina personu, kuras lūdz starptautisko aizsardzību, pašpietiekamību, kas ir viens no Direktīvas 2013/33 mērķiem.

71 Savukārt tas, ka personai, kura lūdz starptautisko aizsardzību, tiek liegta piekļuve darba tirgum, ir pretrunā šim mērķim arī tādēļ, ka uz attiecīgo dalībvalsti gulstas izmaksas, kas rodas, piešķirot papildu sociālos pabalstus. Tas pats attiecas uz gadījumu, kad pieteikuma iesniedzējam, uz kuru attiecas lēmums par pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti, ir liegts piekļūt darba tirgum visā laikposmā no starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas līdz brīdim, kad tiek akceptēta viņa pārsūtīšana uz pieprasījumu saņēmušo dalībvalsti, pieskaitot laikposmu, kas atbilst viņa pieteikuma faktiskajai izskatīšanai un kas var ilgt līdz sešiem mēnešiem no brīža, kad pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts ir akceptējusi attiecīgās personas pārsūtīšanu.

72 Tādējādi personas, kuras lūdz starptautisko aizsardzību Direktīvas 2013/33 2. panta b) punkta izpratnē un uz kurām attiecas lēmums par pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulu, ietilpst šīs direktīvas 15. panta 1. punkta piemērošanās jomā.

73 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz lietā C-322/19 uzdoto otro jautājumu un lietā C-385/19 uzdoto pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/33 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru personai, kura lūdz starptautisko aizsardzību, tiek liegta piekļuve darba tirgum, pamatojoties tikai uz to, ka attiecībā uz viņu ir ticis pieņemts lēmums par pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulu.

Par otro jautājumu lietā C-385/19

74 Ar otro jautājumu lietā C-385/19 *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas padome) būtībā jautā, kāda rīcība var tikt uzskatīta par kavēšanos, kurā vainojama persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību, Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkta izpratnē.

75 Vispirms ir jākonstatē, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 99. un nākamajos punktos, ka Direktīvā 2013/33 šajā ziņā nav nekādu norāžu.

76 Līdz ar to ir jāatsaucas uz Direktīvā 2013/32 paredzētajiem kopīgajiem procesuālajiem noteikumiem starptautiskās aizsardzības piešķiršanai, kuri, kā norādīts šā sprieduma 60. punktā, ir jāņem vērā, lai interpretētu Direktīvas 2013/33 noteikumus.

77 Tādējādi no Direktīvas 2013/32 31. panta 3. punkta izriet, ka pieteikuma iesniedzējs ir vainojams starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas nokavējumā, ja viņš nav ievērojis savus pienākumus saskaņā ar šīs direktīvas 13. pantu. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka pieteikuma iesniedzējam ir pienākums sadarboties ar kompetentajām iestādēm, lai tās varētu noskaidrot viņa identitāti un citus elementus, kas minēti Direktīvas 2011/95 4. panta 2. punktā, proti, viņa vecumu, izcelsmi [pagātni], tostarp attiecībā uz attiecīgajiem radiniekiem, viņa valstspiederību(-as) un iepriekšējās dzīvesvietas valsti(-is) un vietu(-as), iepriekšējus patvēruma pieteikumus, ceļojumu maršrutus, ceļošanas dokumentus un iemeslus, kādēļ tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums. Pieteikuma iesniedzēja pienākums sadarboties nozīmē, ka viņam ir jāsniedz, ciktāl tas ir iespējams, prasītie pierādījumi un attiecīgajā gadījumā – prasītie paskaidrojumi un informācija (spriedums, 2017. gada 14. septembris, K., C-18/16, EU:C:2017:680, 38. punkts).

78 Direktīvas 2013/32 13. pants arī ļauj dalībvalstīm paredzēt pieteikuma iesniedzējam citus pienākumus, kas nepieciešami viņa pieteikuma izskatīšanai, tostarp uzlikt viņam par pienākumu sazināties ar kompetentajām iestādēm vai ierasties tur noteiktā laikā un vietā, informēt iestādes par savu dzīvesvietu, vai arī pārmeklēt pieteikuma iesniedzēju, viņu fotografēt un ierakstīt viņa mutvārdu liecības.

79 No iepriekš minētajiem apsvērumiem būtībā izriet, ka pieteikuma iesniedzējam var piedēvēt kavēšanos starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanā, ja viņš nav sadarbojies ar kompetentajām valsts iestādēm. Ņemot vērā nepieciešamību vienveidīgi interpretēt un piemērot Savienības tiesības, kā tas ir atgādināts šā sprieduma 57. un nākamajos punktos, šī interpretācija ir spēkā arī tad, ja īpašas atkāpes – šajā gadījumā protokola Nr. 21 – dēļ Direktīva 2013/32 attiecīgajā dalībvalstī nav piemērojama.

80 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz lietā C-385/19 uzdoto otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību, var tikt vainota, ka lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikumu pirmajā instancē tiek pieņemts ar kavēšanos, ja to ir izraisījusi pieteikuma iesniedzēja nesadarbošanās ar kompetentajām iestādēm.

Par ceturto jautājumu lietā C-322/19

81 Ar ceturto jautājumu lietā C-322/19 *High Court* (Augstā tiesa) būtībā jautā, vai Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var vainot personu, kas lūdz starptautisko aizsardzību, par to, ka lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikumu pirmajā instancē tiek pieņemts ar kavēšanos tādēļ, ka šis pieteikuma iesniedzējs nav iesniedzis savu pieteikumu pirmajā dalībvalstī, kurā tas ir ieceļojis.

82 Šajā ziņā, pirmkārt, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 110. un 112. punktā, nevienā Dublinas III regulas normā personai, kas lūdz starptautisko aizsardzību, nav noteikts pienākums iesniegt savu pieteikumu pirmajā dalībvalstī, kurā tas ir ieceļojis.

83 Otrkārt, ir jāatgādina, ka Dublinas III regulas 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskata tikai viena dalībvalsts, proti, dalībvalsts, kura saskaņā ar šīs regulas III nodaļā hierarhiskā secībā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo. Tomēr pirmā dalībvalsts, kurā persona ir ieceļojusi, nav automātiski atbildīgā dalībvalsts par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu; tā ir nosakāma, ņemot vērā minētās regulas 7. panta 1. un 2. punktā noteiktos kritērijus.

84 Šādos apstākļos starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju, kurš pamet dalībvalsti, neiesniegdams starptautiskās aizsardzības pieteikumu, un iesniedz šādu pieteikumu citā dalībvalstī, tikai šī apstākļa dēļ vien nevar vainot par to, ka viņa pieteikums var tikt izskatīts ar kavēšanos.

85 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz lietā C-322/19 uzdoto ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts nevar vainot personu, kura lūdz starptautisko aizsardzību, par to, ka lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikumu pirmajā instancē tiek pieņemts ar kavēšanos tādēļ, ka šis pieteikuma iesniedzējs nav iesniedzis savu pieteikumu pirmajā dalībvalstī, kurā tas ir ieceļojis, Dublinas III regulas 13. panta izpratnē.

Par piekto jautājumu lietā C-322/19

86 Ar piekto jautājumu lietā C-322/19 *High Court* (Augstā tiesa) būtībā jautā, vai Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var vainot personu, kura lūdz starptautisko aizsardzību, par to, ka tās starptautiskās aizsardzības pieteikums tiek izskatīts ar kavēšanos, kas radusies tādēļ, ka šis pieteikuma iesniedzējs ir vērsies tiesā ar [lēmuma] iedarbību apturošu pārsūdzību par viņa pārsūtīšanas lēmumu, kurš ir ticis pieņemts saskaņā ar Dublinas III regulu.

87 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka Dublinas III regulas 27. panta 3. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums savās valsts tiesībās paredzēt, pirmkārt, ka pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzība piešķir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam, kuram šis lēmums ir adresēts, tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī līdz brīdim, kad kļūst zināms viņa pārsūdzības iznākums, un, otrkārt, ka pārsūtīšana tiek automātiski apturēta.

88 Šīs tiesību normas ir jāinterpretē, ņemot vērā Dublinas III regulas 19. apsvērumu, kurā ir noteikts, ka, lai nodrošinātu tādu personu tiesību efektīvu aizsardzību, kuras lūdz starptautisko aizsardzību, ir jāparedz Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantam atbilstošas juridiskās garantijas un tiesības uz efektīviem aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz lēmumiem par pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti. Tādējādi ir ticis nospriests, pirmkārt, ka Savienības likumdevējs ar tiesību efektīvu un pilnīgu aizsardzību tiesā nebija paredzējis upurēt tādu personu tiesisko aizsardzību tiesā, kuras lūdz starptautisko aizsardzību, par labu prasībai ātri izskatīt viņu pieteikumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 7. jūnijs, *Ghezelbash*, C-63/15, EU:C:2016:409, 57. punkts, un 2018. gada 31. maijs, *Hassan*, C-647/16, EU:C:2018:368, 57. punkts) un, otrkārt, ka Dublinas III regulas 27. panta

1. punktā paredzēto pārsūdzības tiesību apjoma šaura interpretācija varētu būt šķērslis šī mērķa sasniegšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab*, C-670/16, EU:C:2017:587, 46. un 47. punkts).

89 No tā izriet: tas, ka pieteikuma iesniedzējs izmanto savas tiesības pārsūdzēt lēmumu par viņa pārsūtīšanu, pats par sevi nevar būt kavējums, par ko Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkta izpratnē ir vainojams [pieteikuma iesniedzējs]. Turklāt šī panta 3. punktā ir precizēts, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja piekļuve darba tirgum pārsūdzības procedūru laikā netiek atcelta. Tā tas ir arī gadījumā, ja tiek pārsūdzēts Dublinas III regulas 27. panta 3. punktā paredzētais pārsūtīšanas lēmums.

90 Otrkārt, bez lietas apstākļu pārbaudes valsts tiesā nevar tikt prezumēts, ka vēršanās tiesā ar pārsūdzību par pārsūtīšanas lēmumu ir uzskatāma par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.

91 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ļaunprātīgas rīcības pierādīšanai ir vajadzīgs, pirmkārt, objektīvu apstākļu kopums, no kura izriet, ka, lai gan formāli ir ievēroti Savienības tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi, šajā tiesiskajā regulējumā paredzētais mērķis nav sasniegts, un, otrkārt, subjektīvs elements, ko veido vēlme iegūt priekšrocību, kura izriet no Savienības tiesiskā regulējuma, mākslīgi radot tās iegūšanai nepieciešamos apstākļus (spriedums, 2014. gada 18. decembris, *McCarthy* u.c., C-202/13, EU:C:2014:2450, 54. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

92 Tiesa arī būtībā ir precizējusi: tas, ka dalībvalsts sastopas ar, iespējams, lielu skaitu gadījumu, kuros trešo valstu valstspiederīgie savas tiesības ir izmantojuši ļaunprātīgi vai ir krāpušies, nevar pamatot tāda pasākuma pieņemšanu, kas ir balstīts uz vispārējas prevencijas apsvērumiem, izslēdzot jebkādu attiecīgās personas rīcības konkrētu vērtējumu. Tādu pasākumu pieņemšana, kuru mērķis ir tiesību ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas izplatītu gadījumu vispārēja prevencija, nozīmētu, ka piederība noteiktai personu grupai vien ļautu dalībvalstīm atteikties atzīt kādas tiesības, kuras ir tikušas skaidri piešķirtas Savienības tiesībās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 18. decembris, *McCarthy* u.c., C-202/13, EU:C:2014:2450, 55. un 56. punkts).

93 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz piekto jautājumu lietā C-322/19 ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts nevar vainot personu, kura lūdz starptautisko aizsardzību, par to, ka tās pieteikums tiek izskatīts ar kavēšanos, kas radusies tādēļ, ka šis pieteikuma iesniedzējs ir vērsies tiesā ar [lēmuma] iedarbību apturošu pārsūdzību par viņa pārsūtīšanas lēmumu, kurš ir ticis pieņemts saskaņā ar Dublinas III regulu.

Par tiesāšanās izdevumiem

94 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesas, un tās lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) Valsts tiesai ir jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai – kas saskaņā ar Protokola (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu 1. un 2. pantu, kā arī 4.a panta 1. punktu nav piemērojama šīs tiesas dalībvalstī –, lai interpretētu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai, normas, kuras savukārt saskaņā ar šī protokola 4. pantu minētajā dalībvalstī ir piemērojamas.

2) Direktīvas 2013/33 15. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru personai, kura lūdz starptautisko aizsardzību, tiek liegta piekļuve darba tirgum, pamatojoties tikai uz to, ka attiecībā uz viņu ir ticis pieņemts lēmums par pārsūtīšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kurš iesniegts kādā no dalībvalstīm.

3) Direktīvas 2013/33 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka:

– **persona, kura lūdz starptautisko aizsardzību, var tikt vainota, ka lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikumu pirmajā instancē tiek pieņemts ar kavēšanos, ja to ir izraisījusi pieteikuma iesniedzēja nesadarbošanās ar kompetentajām iestādēm;**

– **dalībvalsts nevar vainot personu, kura lūdz starptautisko aizsardzību, par to, ka lēmums par starptautiskās aizsardzības pieteikumu pirmajā instancē tiek pieņemts ar kavēšanos tādēļ, ka šis pieteikuma iesniedzējs nav iesniedzis savu pieteikumu pirmajā dalībvalstī, kurā tas ir ieceļojis, Regulas Nr. 604/2013 13. panta izpratnē;**

– **dalībvalsts nevar vainot personu, kura lūdz starptautisko aizsardzību, par to, ka tās pieteikums tiek izskatīts ar kavēšanos, kas radusies tādēļ, ka šis pieteikuma iesniedzējs ir vērsies tiesā ar [lēmuma] iedarbību apturošu pārsūdzību par viņa pārsūtīšanas lēmumu, kurš ir ticis pieņemts saskaņā ar Regulu Nr. 604/2013.**

[Paraksti]